

**SILLAMÄE KULTUURI - JA HUVIKESKUSE
KLAVERI PÕHIÕPPE ÕPPEKAVA**

ERIALA	KLAVER
NOMINAALNE ÕPPEAEG, ÕPPEAASTA, ÕPPEKAVA MAHT	7 aastat: noorem aste 4 aastat, vanem aste 3 aastat. Ühes õppeaastas 35 nädalat, vaheajad üldhariduskoolidega samal ajal. Õppetunni pikkus 45 minutit. Õppekava maht kokku (7 aastat) 1750 tundi
ÕPPETÖÖ KEEL	eesti keel, vene keel
KINNITAMINE	Direktori käskkirjaga
VASTUVÕTMISE TINGIMUSED	Vanus üldjuhul vähemalt 7 aastat ja sisseastumiskatsete edukas sooritamine. Vastuvõtutingimused on kehtestatud vastuvõtueeskirjaga.
ÕPPEKAVA ÜLDEESMÄRGID	Õpilase loomevõimete, loovuse kavakindel arendamine, muusikateoreetiliste algteadmiste ja klaverimängu tehniliste oskuste edasiandmine, muusikalise materjali tutvustamine, ülevaate andmine muusikaloost ning oskuse arendamine õpitud seostada. Professionaalseks muusikaõppeks ettevalmistuse andmine. Toetada õpilase huvi muusika ja musitseerimise vastu, arendada musitseerimisoskust klaveril nii solisti kui ansamblimängijana Laiendada muusikalist silmaringi ja eneseväljendusoskust. .
ÕPPEKAVA ÕPIVÄLJUNDID	• Orienteerub muusikaloos ja seostab omandatud muusikaalaseid teadmisi; • On omandanud elementaarsed teadmised solfedžos, vormiõpetuses ja harmoonias; • On omandanud klaverimängu elementaarsed oskused musitseerimiseks solistina või ansamblis, osates analüüsida nii oma kui ansambli koosmängu . • Tunneb lavalise kultuuri- ja koostöö aluseid; • On omandanud valmisoleku erinevate muusikastiilide esituste teadlikuks kuulamiseks (kontserdipubliku kasvatamine)
HINDAMINE	Hindamiskorra alusel
LÕPETAMISEL VÄLJASTAVAD DOKUMENDID	Lõputunnistus ja hinneteleht

KLAVERI PÕHIÕPPE ÕPPEKAVA

1.Õppesisiu

Klaveriõppe ainekava on dokument, mille alusel toimub õppetöö klaverieriala põhiõppes. Ainekava alusel toimuv õpe on mõeldud muusikahuvilistele õpilastele, kes on huvitatud instrumentaalmuusikast ja selle praktilisest väljundist – klaverimängust. Silmas on peetakse maksimaalselt iga õppuri võimeid, loovust ja koostöövalmidust.

2.Õppetöö korraldus

2.1. Õppetöö peamiseks vormiks on kontakttund (1 akadeemiline tund kestab 45 minutit).

2.2. Õppetöö vormiks võivad olla veel lahtine tund, e-tund, iseseisev õpe, konkurss, esinemine, töötuba, laager, kontserdikülastused, ekskursioon jms.

2.3. Õppetöö sisaldab pidevat iseseisvat tööd, individuaalsed õpiülesanded kirjeldatakse e-päevikus Stuudium.

2.4. Õppetöö toimub järgmistes kooliastmetes:

- noorem aste (1.-4. klass);
- vanem aste (5. -7. klass);
- lisa-aastad (soovi korral).

Ühes õppeaastas on 35 õppenädalat.

2.5 Ained ja nädalatundide arv:

(õppetunni pikkuseks on 45 minutit)

Aine\klass	I	II	III	IV	V	VI	VII	Lisa-aasta
Klaver	2	2	2	2	2	2	2	2
Solfedžo	2	2	2	2	2	2	2	2
Muusikalugu			1	1	1	1	1	
Koosmäng	1	1	2	2	2	2	2	
Individuaalne lisaine (nt kitarr jne)			1	1	1	1	1	1

3. Õppe eesmärgid

3.1. Muusikalise eelhariduse omandamine, arvestades õpilase individuaalseid võimeid, eripära, arengut, iseseisvust, omaalgatust, aktiivsust:

- klaverimängu põhialuste omandamine;
- muusikahuvi tekitamine, selle hoidmine ja süvendamine;
- analüüsimisoskuse ja muusikalise maitse arendamine;
- iseseisva töö oskuste kujundamine;
- muusikaalaste teoreetiliste, praktiliste teadmiste omandamine klaveri tehnilistest võimalustest olenevalt

- loovuse arendamine;
- rütmide, astmetaju, muusikalise mälu, fraseerimise arendamine;
- isikupärase väljendusstiili kujundamine;
- koosmuusitseerimise ja improviseerimisoskuse arendamine.

3.2. Klaveri ainekava toetab õpilasel järgmiste üldpädevuste kujunemist:

- õpipädevus – läbi tõhusate õpistrateegiate juhtida õpitegevust; häälestada ja motiveerida õpitegevust klaveriõppes; olla avatud uutele teadmistele ning hinnata oma õpitegevust;
- tegevuspädevus – luua tegevuseesmärgi ja oskus näha ette oodatavaid tulemusi klaverimängu alal; valida huvitavaid tegevusvahendeid ja oskus teha koostööd;
 - väärtuspädevus – suutlikkus tajuda läbi muusika ja muusitseerimise oma seotust teiste inimestega, oma ja muude rahvaste kultuuriga, loodusega ja inimese looduga;
- enesemääratluspädevus – oskus hinnata iseennast ja oma mängu, kujundada läbi klaveriõppe end isiksuseks;
- ainepädevus – kujuneb klaveriõppe kaudu läbi 2 astme saavutatud õpitulemuste alusel.

4. Õpitulemused ja hindamine

4.1. Klaveriõppe ülesandeks on õpilase muusikaliste ja loomevõimete avastamine ja kavakindl arendamine, et aidata kujuneda isiksuseks, kes:

- mõtleb loovalt;
- oskab klaveriõpet eesmärgistada, kavandada ja hinnata;
- suudab valida mängitavat ja esitatavat repertuaari vastavalt omandatud tasemele;
- on järjepidev, harjutab igaks tunniks iseseisvalt;
- oskab teha iseseisvat tööd, on valmis koostööks;
- suudab analüüsida oma mängu ja koosmuusitseerimist; omab teadmisi esinemiskultuurist (õigeaegne kohaletulek, lavale minek, lavalt tulek, laval käitumine, esinemisriietus jms).

4.2 Õppimise käigus analüüsib ja hindab õppur õpitavat ning edukus sõltub õppuri oskusest õppida. Õpetaja on õpitegevuse kavandaja ja looja ning õppimistahtmise innustaja. Õpetaja töötab ametijuhendi alusel;

- Hindamine on osa kooli õppeprotsessist, et motiveerida õpilast sihikindlalt õppima, anda õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale, lapsevanematele teavet õppimise käigust ja määratleda õpilase individuaalsed õpitulemused. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid, on oma hindamisjuhend;

- Hindamine teenib eelkõige õppuri individuaalse arengu eesmärgi. Õpetaja saab hindamise kaudu oluliselt suunata õppuri positiivse minapildi kujunemist.
- **Hindamine** toimub numbriliselt 5-palli süsteemis. Kasutatakse + ja – v.a. aastahinde puhul. Hindamine toimub jooksva õppimise arvestamisel;
 - kokkuvõttev hindamine toimub I ja II poolaasta lõpus;
 - hindeline üleminekuarvestus erialas toimub iga õppeaasta lõpus;
 - eksamihinded pannakse vanema astme (VII klass) lõpus;
 - õpitulemuste kokkuvõttev hindamine on aluseks tunnistuste väljaandmisel õppekava nõuete täitmise ja kooli lõpetamise kohta;
 - koolis rakendatav hindamissüsteem sisaldab positiivseid („5“, „4“, „3“) ja negatiivseid („2“, „1“) hindeid. Õpilase üleviimine õppeaastalt järgnevale toimub positiivsete hinnete alusel;
 - Koolivälise arvestusliku hindamise üks vorme on regionaalsed ja üleriigilised ning rahvusvahelised konkursid ja festivalid. Samal poolaastal vähemalt regionaalsel konkursil edukalt osalenud õpilane (I, II, III koht) ei pea hindelisel esinemisel ja üleminekuarvestusel osalema (v.a IV ja VII klassi eksam) ja tema hindeks loetakse 5 (väga hea).

5. KLAVERI PÕHIÕPPE NOOREMA ASTME AINEKAVA

5.1. I õppeaasta

Õppeaasta jooksul peab õpilane läbima 20-25 erineva vormi- ja karakteriga teost.

1. poolaasta ülesanded:

- noodiõpetus (meloodia, rütm, noodikirjeldus);
- meloodiate mängimine kuulamise järgi, nende transponeerimine ühe tooni üles või alla.
- põhiliste mänguvõtete omandamine: artikulatsioon, fraseerimine.
- õpilastele teoste ettemäng, väiksed viktoriinid (laps arvab teose ära, mida kuulnud on);
- kasutada tunnis ka erinevad klahvpille (metallofoon, ksilofoon) ja löökpille;
- laulmine tunnis, elementaarsete vokaaloskuste kasvatamine, muusika kujundid.

2. poolaasta ülesanded

- klaveri peamiste mänguoskuste kinnitamine;
- muusika põhivormide tutvustus (pala, polüfoonia, suurvorm jne)
- tehniliste oskuste täiendamine harjutuste, etüüdide ja heliredelite (kuni 4# mazooriga, la, mi, minoorid) abil.
- elementaarse esinemisterminoloogia teadmine, terminite ülesleidmine nooditekstis.
- loominguline töö: komponeerimine, meloodia jätkamine, kadentsid: I-IV, I-V. analüütiliste oskuste kasvatamine ja nende areng, eesmärgiks on muusikalistest kujunditest aru saamine.

□

- õpilase muusikalise silmaringi laiendamine: professionaalsete artistide kontsertide ja õpilaste temaatiliste kontsertide külastamine.
- heliredelitest tutvuda C-, G-, D-, A-, E-duuriga ning a- ja e-molliga.

Esinemiskava

2 akadeemilist kontserti õppeaasta jooksul, mis toimuvad vabavormis, neile antakse suuline hinnang. Kavas on 2-3 erineva karakteriga pala.

Kokkuvõttev eristav hinne I a II poolaastal, koondhinne õppeaasta lõpus

5.2 II õppeaasta

Õppeaasta jooksul õpilane peab läbi võtma 18-20 erineva vormi-ja karakteriga teost. Nende hulka peavad kuuluma vähemalt 5 erineva tehnikaga etüüdi, mõned ansamblilood, 2 polüfoonilist teost, 2 suurvormi, 6-7 pala.

Heliredelid:

esimesel poolaastal C-, G-, D-, A-, E- duur .

teisel poolaastal a-, e-, d- moll

- 2 oktaavi ulatuses eraldi kätega:
- heliredel, keskelt lahku
- kromaatileine
- akordid pedaaliga ja staccatos
- 3- helilised lühikesed arpedžod
- pikk arpedžo vaheldumisi kätega 4 oktaavi

Õppeaasta jooksul toimuvad akadeemilised kontserdid, kus õpilased esitavad erinevaid teoseid.

Ülesanded: väljendusrikas pala esitamine, kuulamiskontrolli areng, tehniliste oskuste areng.

Kokkuvõttev eristav hinne I a II poolaastal, koondhinne õppeaasta lõpus

5.3. III õppeaasta

Õppeaasta jooksul õpilane peab läbi võtma 18-20 erineva vormi-ja karakteriga teost. Nende hulka peavad kuuluma vähemalt 5 etüüdi, mõned ansamblilood, 2 polüfoonilist teost, 2 suurvormi, 6-7 pala. Heliredelid:

Esimesel poolaastal C-, G-, D-, A-, E- duur

Teisel poolaastal a-, e-, d-, g-, c-moll

- heliredel, duurid ja harmoonilised mollid keskelt lahku
- meloodilised mollid otse
- kromaatileine
- akordid pedaaliga ja stakaatos
- 3- helilised arpedžod
- pikk arpedžo eraldi kätega 2 või 4 oktaavi

Õppeaasta lõpus on akadeemiline kontsert: polüfoonia, suurvorm, pala.

Ülesanded: vaba orientatsioon nooditekstis, tehniliste oskuste kogumine, oma enda suhtumise areng esitatavale teosele, elementaarne teadmine vormist, harmooniline analüüs.

Aktiivne osalemine kontsertidel (põhikoolid, lasteaiad jne).

Kokkuvõttev eristav hinne I ja II poolaastal, koondhinne õppeaasta lõpus

5.4. IV õppeaasta

Akadeemilised kontserdid kaks korda õppeaasta jooksul, neist üks on eksam. Esinemiskavad ja hindamine jäävad kooli juhtkonna ja klaveriosakonna otsustada.

Õppeaasta lõpetamisel tuleb esitada järgmine kava 3 erinevat teost-

- Polüfoonia (soovituslik J.S. Bach)
- Suurvorm (soovituslik Viini klassikud)
- Lüüriline või karakterpala

1.poolaasta – akadeemiline kontsert. Õpilased mängivad 1 polüfoonia ja 1 pala.

Õppeaastal läbivõetavate palade arv sõltub palade raskusastmest ja õpilase võimetest. Soovitav on:

10-12 erinevat teost- 2 polüfooniat, 2 suurvormi, 3-4 erineva karakteriga pala, 3-4 etüüdi erinevale tehnikale.

Individuaalkavade koostamisel arvestatakse, et õpilane oleks kogu õppeaja vältel läbi mänginud võimalikult palju erinevate heliloojate teoseid, erinevaid suurvorme, karakterpalu ja etüüde erinevatele tehniliste võtetega.. Lisaks põhipilli õpetusele arendada noodist lugemist, transponeerimist ja ansamblimänguoskust. Kohustuslik 1 on läbi võtta 1-2 eesti helilooja teost ja 1-2 jazzi pala.

Osaleda kooli etüüdide konkursil (1-2 etüüdi vabal valikul).

Heliredelid

Kõik valgetelt klahvidelt algavad duurid

Kõik valgetelt klahvidelt algavad mollid □ heliredel 4 oktaavi ulatuses lahku

mängimisega (v.a. F-duur ja H-duur, harmooniline f-moll ja h- moll)

- meloodilised mollid otse
- kromaatileine 4 oktaavi
- akordid pedaaliga ja staccatos
- 4-helilised lühikesed arpedžod (I poolaastal eraldi kätega, II poolaastal koos kätega)
- pikk arpedžo koos kätega
- >VII7 akordid
- >VII7 pikk arpedžo eraldi kätega kolm oktaavi II poolaastal
- ehitada V7
- lihtkadents
- liitkadents

Kokkuvõttev eristav hinne I ja II poolaastal, koondhinne õppeaasta lõpus

6. KLAVERI PÕHIÕPPE VANEMA ASTME KLAVERIÕPPE AINEKAVA

V-VII õppeaasta

6.1. Vanema astme õpiväljundid

- On omandanud pilli mängutehnilised põhioskused;
- suudab aktiivse kaasakuulamise abil oma mängu jälgida
- oskab õpetaja abiga mõtestada nooditeksti;
- oskab noodist lugeda;
- oskab mängida mitmekesise dünaamikaga;
- oskab kasutada pedaali ja õpetaja abiga selle kasutamist määrata;
- suudab muusikas väljendada erinevaid karaktereid ja oskab õpetaja abiga neid määrata;
- saab aru muusikateose struktuurist ja oskab seda mängides esile tuua (fraseerimine);
- suudab esitada muusikateost ladusalt tempos;
- oskab mängida üksi ja ansamblis;
- omab püsirepertuaari; oskab iseseisvalt harjutada ja harjutamist planeerida

6.2 V õppeaasta

Õppeaasta jooksul õpilane peab läbi võtma 14-16 erineva vormi ja karakteriga muusikateost. Nende hulgas – vähemalt 4 etüüdi, 2 polüfooniat, 2 suurvormi (sonaat, variatsioonid), 2 ansamblipala, 4-6 erineva karakteriga pala (eesti ja välismaa heliloojad).

Heliredelid:

Esimesel poolaastal G-e, D- h, A- fis, E- cis

Teisel poolaastal F-d, B-g, Es-c, As-f

- heliredel - duurid ja harmoonilised mollid lahku mängimisega, meloodilised mollid otse;
- T pikk arpedžo ja pöörded koos kätega otse
- T lühike ja murtud 4- heliline arpedžo
- >VII7 pikk arpedžo 3 oktaavi, 3- kaupa rõhud, akordid
- V7 lühike arpedžo, akordid
- V7 pikk arpedžo 3 oktaavi, 3-kaupa rõhud (II poolaastal)
- Liitkadentsi II kuju
- Kromaatiline heliredel
- Noodist lugemine
- terminoloogia

Arvestuseks esitatakse 2 teost- polüfooniat ja lüüriline pala. 3 korda aastas saab õpilane osaleda kooli etüüdide konkursil jt konkurssidel. Kokkuvõttev eristav hinne I ja II poolaastal, koondhinne õppeaasta lõpus

5. klassis on oluline tähendus esitamisoskustel, kuidas õpilane valdab intonatsiooni, tempot, rütmi, harmoonilist ja artikulatsioonilist väljendusrikkust.

Ülesanded:

- Tehniline edasi areng
- Iseseisva töö ja kuulmiskontrolli oskuste areng
- Muusikalise silmaringi laienemine
- Muusikateoste erinevate stiilide eripära tutvustus. Elementaarsed oskused vormi- ja harmoonia valdkonnas.

Õpilased võtavad osa konkurssidest, kontsertidest, neile leitakse erinevaid esinemisvõimalusi..

6.3. VI õppeaasta

Õppeaasta jooksul õpilane peab esinema vähemalt 3 korda, nende hulgas ka ülemineku hindeline akadeemiline kontsert mai kuus. Akadeemilise kontserdi kavas on polüfooniat (soov. J.S.Bach), suurvorm, pala.

I. poolaasta lõpus- esinemine temaatilisel kontserdil ja musitseerimisarvestus.

Viimasse kuuluvad: kadentside mäng (vähemalt 7 akordi), meloodia mängimine saatena generaalbassi järgi, improvisatsioon. II poolaastal on tehniline arvestus, mis koosneb etüüdide konkurssist ja heliredelite mängimisest vastavalt 6. klassi tasemile. Heliredelite nõuded- kõik dieeside ja bemollidega helistikud

- heliredelid oktaviseeritult otse ja lahku;
- tertsis ja deetsimis otse (soov. ka lahku);
- 4-helil. akordid pedaaliga ja *staccato*;
- lühike arpedzho;
- murtud arpedzho;
- pikk arpedzho (soov. ka pöörded) otse ja lahku;
- kromaatiline heliredel otse ja lahku;
- D7 ja >VII7 lühike arpedzho;
- D7 ja >VII7 pikk arpedzho põhikujus otse ja lahku;
- II liitkadents (erinevates meloodilistes seisudes, kitsas või laias seades).

Soovitav on läbi võtta heliredel sekstis (otse) ja D/ ning >VII7 4-helil. akordid.

Akadeemilise kontserdi näidiskava:

1. aste: Cimarosa. Sonaat B duur

□

- J. S. Bach. 2-häälne inventsioon nr. 9 f-moll
F. Mendelssohn. Sõnadeta laul nr.4 A duur (või H. Eller. Jutustus)
2. aste: L. van Beethoven. Sonaat op.49 nr.2 G duur, 1 osa
J.S. Bach. 3 häälne inventsioon nr.6 E duur
S. Prokofjev. Tarantella op.65

Kokkuvõttev eristav hinne I ja II poolaastal, koondhinne õppeaasta lõpus

6.4. VII õppeaasta

Õppeaasta jooksul on soovitatav läbida 4- 6 erinevat teost (sh eksamikava).

Esimesel poolaastal kõik dieesidega helistikud (v.a. Fis- dis)

Teisel poolaastal kõik bemollidega helistikud (v.a. Ges - es

- heliredel - duudid ja harmoonilised mollid lahku mängimisega, meloodilised mollid otse
- heliredelid tertsis, deetsimis ja sekstis
- T pikk arpedžo ja pöörded koos kätega otse
- T lühike ja murtud 4- heliline arpedžo
- >VII7 pikk arpedžo 4 oktaavi, 3- kaupa rõhud
- V7 lühike arpedžo
- V7 pikk arpedžo 4 oktaavi, 3-kaupa rõhud (II poolaastal)
- liitkadentsi II kuju

kromaatiline heliredel lahku

Õppeaasta jooksul on õpilastel kaks kohustuslikku esinemist: detsembri kuus – eesti helilooja pala mängimine Märtsis on heliredelite arvestus. Aprilli kuus on lõpukava ettemängimine. Kõik dieeside ja bemollidega helistikud

- heliredelid oktaavis, tertsis ja deetsimis otse ja lahku;
- heliredelid sekstis otse (soov. lahku);
- kromaatiline heliredel otse ja lahku, soovit. tertsis ja deetsimis otse;
- lühike arpedžo;
- murtud arpedžo;
- pikk arpedžo põhikujus otse ja lahku (soovit. pööretega);
- 4-helil. akordid pedaaliga ja staccatos;
- D7 ja >VII7 lühike arpedžo;
- D7 ja >VII7 pikk arpedžo põhikujus otse ja lahku (soov. pöörded otse).

Mais on lõpueksam: polüfoonia, suurvorm, etüüd ja pala, soovitavalt 1 teos eesti heliloojalt.

LISA-AASTA

Etüüdid

A.Arenski etüüdid op. 19 nr.1; op. 74 nr.1, 5 , 11; op. 41 nr. 1

M.Clementi etüüdid

K. Tausig etüüdid nr. 1, 2, 9, 11, 13,
A.Gobiljanski oktavi etüüdid nr. 1, 2, 4, 7,
I. Cramer etüüdid op. 60 nr. 4, 5, 10, 12, 18-20, 22, 23
M.Moszkovski etüüdid op. 72, nr. 1,2,4,5,6,9,
K.Czerny etüüdid op. 299, nr. 9,17,20,23-25,28,29,32,33,34,37-40
P.Tšaikovski etüüd G-duur op. 40
A.Šusser etüüd nr. 10

Palad

A.Arenski Ekspromnt Si-maž.
Romanss La b- maž.

Romanss Fa –maž.

L. Beethoven Bagatellid , Ekossees

R.Glier Prelüüd do-min. nr.1
Meloodia nr.1

Prelüüd Re-bemoll maž.

E.Grieg Skertso
Nokturn
Kevadlind
Meloodia
Eleegia
Hällilaul
Liblikas

I.Hummel Andantino
Kapriis

F. David Romanss

L.Daquin Kägu
V.Kalinnikov Eleegia
Nokturn fis –moll

F.Liszt Valss
Ekspromt Fa-diees maž.

N. Lõsenko Sõnadeta laul nr. 2

A.Ljadov Prelüüd Re–bemoll maž.
Prelüüd si-min.

V.Mendelssohn 2 pala B-duur, g-moll

Sõnadeta laulud

S.Rahmaninov Eleegia, Meloodia

J.Sibelius Kuusk

P.Tšaikovski Aastaajad

R.Eespere Protsess

R.Tobias Albumileht h-moll

E.Mägi Kassari kadakad, Vana kannel

Polüfoonilised palad

I.Bach Prantsuse süidid

Inglise süidid

3-h inventsioonid

HTK I osa re-min, do-min, Si b-maž., La b-maž,

II osa fa-min, re-min, do-min.

D.Šostakovitš Prelüüd ja fuuga C-duur

Suurvormid

L.Beethoven Sonaat nr. 1 fa-min

Sonaat nr. 5 do-min I osa

D.Bortnjanski Sonaat Fa-maž

I.Haydn Sonaat nr. 2 mi-min I osa

Nr. 3 Mi b-maž

Nr. 4 sol-min. I osa

Nr. 7 Re-maž I osa

Eksami nõuded lisa-aastate lõpetamisel

Eksameid ega arvestusi ei kohaldata. Kokkuvõttev hindamine.

SOLFEDŽO AINEKAVA

Eesmärgid

Solfedžo eesmärgiks on arendada õppurites muusikalist kirjaoskust, analüüsivõimet, intoneerimise täpsust, sisemist kuulmist.

Aine õpetamise käigus arendatakse õppurites oskusi:

- astmetaju arendamine, astmete tabamine;
- heliredelite laulmine;
- noodist laulmine, transponeerimine, taktiviipamine;
- intervallide tajumine, mitme häälsuse arendamine;
- rütmisilpide omandamine ja rütmi tajumine;
- meloodia, rütmi, vormi, akordide, dünaamika, laadi, intervallide analüüs;
- meloodilise ja rütmidiktaadi kirjutamine;
- improviseerimine meloodia, rütmi ja saatepartiides;
- itaaliakeelsete tempo, dünaamika jt. muusikaliste oskussõnade tundmine.

Noorem aste I- IV õppeaasta (1.-4.klass)

1.õppeaasta

Eesmärk: Rütmiõpetus. Laaditaju arendamine. Duur ja moll.

Teemad:

1. Meetrum ja rütm

Rõhulised ja rõhutud taktiosad. Takt ja taktijoon. Taktidesse jaotamine. Lõpujoon.

Kordusmärk. Taktimõõdud 2/4, 3/4. Taktiviipamise skeemid.

Noodivältused ja pausid:

tervenoot; poolnoot;

poolpaus veerandnoot;

veerandpaus

kaheksandiknoot;

kuueteistkümnendiknoot;

Rütmid: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TIRI-TIRI, 1- ja 2-löögiline paus

2. Noodikirja algteadmised

Noodijoonestik ja abijooned. Nootide asukohad noodijoonestikul. Noodivarte õigekiri.

Pauside kirjutamine.

Viiulivõti. Nootide tähtnimed.

3. Helistikud

Laadid: duur ja moll. Astmed ja astmetaju arendamine.

Helistikud: Duurid C, F, G ja loomulikud mollid a, d, e. Tervetoon ja pooltoon.

Paralleelhelistiku mõiste. Toonika. I astme (toonika) kolmõla. Juhtheli.

Märgid: diees, bemoll ja bekaar

1- häälsed harjutused, kaanonid. Meloodia ja rütmi arendusvõtted (kordamine, varieerimine).

4. Diktaat

Suuline ja kirjalik mälu- ja rütmidiktaat. Pikkus 2-4 takti.

5. Teooria

Tempo ja dünaamika mõiste (f ja p)

Ritenuto ja fermaat

2.klass

Eesmärk: molli kolm kuju - loomulik, harmooniline, meloodiline. Tutvumine intervallidega.

Teemad:

1. Rütm ja taktimõõt

Punkt noodi järel. Rütmid TI-TI-RI; TI-RI-TI, TAI-RI

Taktimõõd 4/4 ja taktiviipamine selles taktimõõdus

2. Helistikud

Kahe märgiga duurid ja mollid.

Molli 3 kuju: loomulik, harmooniline, meloodiline.

Heliredeli ehitus. Püsivad ja püsimatud ehk ebapüsivad astmed. Püsimatute astmete lahendamine püsivatesse astmetesse. Lahendamise mõiste.

Tutvumine põhiastmete (I, IV, V) kolmkõladega. Transponeerimine ja improvisatsioon.

3. Intervallid

Tutvumine lihtsamate intervallidega.

4. Diktaat

Lihtne suuline ja kirjalik diktaat duuris ja mollis (4-8 takti).

Rütmidiktaat kuni 4 takti.

3.õppeaasta

Eesmärk: Lihtintervallid- jätkuvad. Akordiõpetus.

Teemad:

1. Rütm ja taktimõõt.

3/8 taktimõõt. Grupeerimine. Taktiviipamine.

Rütmid TA-I-TI, kaheksandiknoot ja paus.

2. Helistikud.

Kolme märgiga duurid ja mollid. Mõiste: samanimelised helistikud.

Toonika kolmkõla pöörded: T, T6, T64: mollis t, t6, t64.

Kolmkõla helide nimetused; priim, terts, kvint.

Põhikolmkõlad pööretega, ehitamine ja laulmine duuris ja mollis.

3. Intervallid.

kõik lihtintervallid.

Intervallide suurus toonides. Intervallide ehitamine antud noodist üles ja alla.

Intervallide kuuldeline äratundmine.

4. Diktaat.

Suuline ja kirjalik diktaat (4-8 takti). Rütmidiktaat kuni 4 takti.

4.õppeaasta

Eesmärk: Akordide ehitamine ja laulmine duuris ning mollis, põhikolmkõlad pööretega, D7

lahendusega. Eeltakt. Bassivõti.

Teemad:

1. Rütm ja taktimõõt

Taktimõõt 3/8. Rütmi grupid kuueteistkümnendiknootidega.

Taktimõõt 6/8 ja viipamise skeem. Trioool ja süngoop TI-TA-TI

2. Helistikud

Nelja märgiga duurid ja kolme märgiga mollid.

3. Intervallid

Lihtintervallide kordamine.

(<2 harmoonilises mollis)

4. Akordid

Dominantseptakord D7 lahendusega duuris ja mollis.

5. Diktaat

Diktaat duuris ja mollis 8 takti. Rütmidiktaat 4 takti.

Noorema astme lõpueksam

Eksami nõuded:

Kuni kahe võtmemärgiga helistikud.

Kirjalik osa:

1. 8-taktiline diktaat 2/4 või $\frac{3}{4}$ taktimõõdus (1. ja 2. ning 5. ja 6. takt korduvad)
2. 4-taktiline rütmidiktaat 2/4 või $\frac{3}{4}$ taktimõõdus
3. Kuuldeline analüüs: lihtintervallid, kolmkõla ja pöörded, D7 lahendusega, laadi tundmine (loomulik, harmooniline, meloodiline moll; duur).
4. Intervalli ehitamine antud noodist, intervalli määramine, põhikolmkõlade ja toonika kolmkõla pöörete ehitamine, akordi ja helistiku määramine, heliredeli

ehitamine Suuline osa:

1. Heliredeli, toonika kolmkõla ja pöörete laulmine
2. Põhikolmkõlade ja D7 laulmine koos lahendusega
3. Uue või õpitud harjutuse laulmine (kõigis õpitud helistikes), pilek loositakse

Vanem aste (5.-7.klass)

Õpisisu:

5.õppeaasta

Eesmärk: Suurendatud ja vähendatud intervallid. Muusikaline terminoloogia.

Teemad:

1. Rütm ja taktimõõt.

6/8 taktimõõt. Rütmi grupid kuueteistkümnendiknootidega. Grupeerimine. Süntkoop, triool. Pidekaare lihtsamad variandid.

2. Helistikud.

Viie märgiga duurid ja mollid.

3. Intervallid.

Lihtintervallide ehitamine ja laulmine antud noodist üles ja alla.

Intervallide järgnevuste laulmine ja kuulamine.

Suurendatud ja vähendatud intervallid lahendustega duuris ja harmoonilises mollis. <4 IV astmelt lahendusega v.6 duuris, s.6 mollis, >5 VII astmelt lahendusega s.3 duuris, v.3 mollis. Harmoonilises mollis <2 VI astmelt lahendusega p.4, >7 VII astmelt lahendusega p.5.

4. Akordid.

Dominantseptakordi pöörded duuris ja mollis:

6.õppeaasta

Eesmärk: Dominantseptakordi pöörded duuris ja mollis. Harmooniline duur. Tutvumine neljahäälsete järgnevustega.

Teemad:

1. Rütm ja taktimõõt.

Pidekaarega rütmid

6/8 taktimõõdus punkteeritud rütmid.

2. Helistikud.

Kuue märgiga duudid ja mollid. Harmooniline duur.

Kromaatileine duur heliredel.

(Mõisted: kaldumine ja modulatsioon)

3. Intervallid.

Harmoonilises duuris <2 VI astmelt lahendusega p.4; >7 VII astmelt lahendusega p.5.

Ehitamine ja laulmine.

4. Akordid.

Dominantseptakordi pöörded lahendusega duuris ja mollis.

Neljahäälsete harmooniliste järgnevuste (4 takti) kuulamine. VII7

ja >VII7 ehitamine ja lahendamine duuris ja mollis.

5. Diktaat.

(Üksikute kromaatiliste abi- ja läbiminevate helidega).

7.õppeaasta

Eesmärk: Intervallid ja akordid. Ehitamine, kuulamine, laulmine.

Teemad:

1. Rütm ja taktimõõt.

Lihtsad süngoovid ja pidekaarega rütmid.

Vahelduv taktimõõt.

2. Laadid.

Kuni kuue märgiga duudid ja mollid.

Kaldumine ja modulatsioon. I järgu sugulushelikud.

(Pentatoonika. Diatoonilised laadid. Kromaatileine duur ja moll. Ehitamine ja laulmine).

3. Intervallid. Kõikide läbivõetud intervallide kordamine.

4. Akordid.

VII7 põhikujus lahendusega duuris, >VII7 põhikujus lahendusega mollis.

Tutvumine akordimärkidega.

Neljahäälised harmoonilised järgnevused.

(Kadentsid: lihtkadentsid - autentne (I V I) ja plagaalne (I IV I); lihtkadentsi

esimene (I IV V I) ja teine kuju (I IV K64 V I).)

5. Diktaat.

Üksikute kromaatiliste abi- ja läbiminevate helidega.

Vanema astme lõpueksam.

Kuni 4 võtmemärgiga helistikud.

Kirjalik osa:

1. Diktaat 8 takti (kirjutamise aeg maksimaalselt 30 minutit, mängitakse kuni 8+1 korda)
2. Akordide ja intervallide määramine (kuulamine), 10 küsimust
3. Intervallide ja akordide ehitamine ja määramine;
4. Paralleelhelistiku ning võtmemärkide määramine;
5. Rütmidiktaat 4 takti, koputada kuni 5 korda

Suuline osa (vastavalt piletile):

1. Heliredelite laulmine lisadega: duur või harmooniline või meloodiline moll;
põhikolmkõlad pööretega, dominantseptakord pööretega, juhtseptakord (põhikujus).

Harjutuse laulmine

LISA-AASTA

Eesmärgid: õpitud helistike, intervallide ja akordide kordamine. II7 pööretega, VII7 ja >VII7 pööretega. Duuri ja harmoonilise molli täielik funktsionaalne süsteem.

- keerukamad süngoovid ja pidekaared
- sega- ja vahelduv taktimõõt
- duur ja moll helistikud kuni seitsme märgini.
- II7 pööretega
- kõrvalastmete kolmkõlad, II6
- katkestatud kadents
- kaldumine ja modulatsioon, I järgu sugulushelistikud
- kromaatiline duur ja moll
- diatoonilised laadid, pentatoonika duuris ja mollis.
- harmoonilises duuris >5 II astmelt lahendusega v.3

- harmoonilises duuris $>II \rightarrow I6$ ja $<VI \rightarrow I64$ - liitintervallid
- noodist laulmine ja diktaat
- kromaatilised helid, kaldumine, modulatsioon
- 2- häälnelise diktaat

MUUSIKALOO AINEKAVA

Eesmärk

Toetada muusikakoolis õppija igakülgset arengut.

Anda teadmisi muusikakunsti arengust erinevates maades läbi ajastute ja stiilide.

Tutvustada erinevaid instrumente, muusika esitamise koosseise, muusikavorme läbi ajastute, heliloojate ja stiilide.

Tutvustada eri ajastute heliloojaid nende loominguga kaudu.

Äratada huvi kaasaegsete muusika- ja kultuurisündmuste vastu.

Õpitegevused:

Muusika kuulamine;

Arutelu;

Seminarid;

Ainekava aluseks on üleriigiline raamõppekava (1996)

Õpiväljundid

- Õpilane oskab iseloomustada muusikat muusikaliste väljendusvahendite abil.
- Õpilane on tutvunud Vana-Kreeka muusikateooria alustega ning oskab luua seoseid tänapäeva muusikateooriaga
- Õpilane oskab iseloomustada erinevaid ajastuid ning neid omavahel võrrelda
- Õpilane oskab iseloomustada keskaja muusikakultuuri
- Õpilane oskab iseloomustada renessanssajastu muusikat
- Õpilane oskab iseloomustada barokiajastu muusikat; teab tähtsamaid heliloojaid ning nende olulisemaid teoseid.
- Õpilane oskab iseloomustada klassitsistlikku muusikat, kirjeldada ajastule iseloomulikke olulisemaid muusikažanre, teab Viini klassikuid ning iseloomustab nende loomingut ja tunneb nende tuntumaid teoseid
- Õpilane oskab iseloomustada romantismiajastu muusikat, teab olulisemaid muusikažanre ning tähtsamaid heliloojaid ja on tutvunud nende loominguga.
- Õpilane oskab iseloomustada 19. sajandi II poole ning 20. ja 21. sajandi muusikat, teab tähtsamaid heliloojaid ja mõjukamaid heliteoseid.
- Õpilane oskab selgitada rütmimuusika mõistet ja selle olemust; kirjeldab rütmimuusika teket ja arengut; tunneb olulisemaid stiile ja mõjukamaid esitajaid ning muusikapalu.
- Õpilane oskab kirjeldada rütmimuusika arengut Eestis ning tunneb tähtsamaid muusikuid ning muusikapalu.

Õpiväljunditest lähtuvalt valib õpetaja teema, koostab tunnikava aines ja arvestab õpilaste huvisid .

- **ÕPIVÄLJUNDITE HINDAMINE**
- Kodutöö
- Kontserdiaruanne
- Kuulamisseminar
- Referaat
- Hinnatakse vastavalt hindamisjuhendile

Noorema astme ainekava **III ja IV õppeaasta**

Sissejuhatav teema. Muusikaloo sisu. Muusikaline heli, selle omadused. Muusika väljendusvahendid: meloodia, harmoonia, rütm, tempo, dünaamika, tämber, register, faktuur. Muusikapala analüüs muusika väljendusvahendite põhjal.

Eesti rahvamuusika. Rahvalaulud. Rahvapillid ja pillilood. Rahvatantsud.

Vokaalmuusika. Häälerühmad. Soololaul. Ansamblid. Koorid, nende koosseis.

Instrumentaalmuusika. Pillide ajalugu. Sümfooniaorkestri pillid pillirühmade kaupa. Pillid, mida tavaliselt sümfooniaorkestri põhikoosseisus ei esine. Instrumentaalansamblid ja – orkestrid.

Instrumentaalmuusika lühizanrid. Etüüd, nokturn, marss, prelüüd jm.

Tantsud. Ajaloolised tantsud. Tantsusüit. Peotantsud. Karakteritantsud. Ballett.

Lavamuusika. Muusika sõnalavastuses. Ooper. Rock-ooper. Operett. Muusikal.

/Kirikumuusika. Missa, reekviem, oratoorium, passioon, kantaat./

Helitööde ülesehitus, muusikaline vorm. Kahe- ja kolmeosaline vorm. Liht- ja liitvorm. Variatsioonid. Rondo. Sonaadivorm.

Programmiline muusika.

C.Saint-Saëns “Loomade karneval”

S.Prokofjev “Petja ja hunt”

B.Britten „Orkestrijuh”

E.Grieg “Peer Gynt”

M.Mussorgski “Pildid näituselt”

P.Tšaikovski “Aastaajad” („Neli heldet haldjat”) – pillide kinnistamine

P.Tšaikovski „Laste album“ („Võluvitsa vägi”) – muusikateose vormi analüüsi kinnistamine

/A.Vivaldi “Aastaajad”/

Vanema astme ainekava

V õppeaasta

Sissejuhatav teema. Vanaaja muusika. Antiikkultuur.

Keskaeg. Romaani ja gooti stiil. Gregooriuse laul. Varajane mitmehäälsus. Organum, motett. Rüütllaul.

Renessanss. Ajastu üldiseloostus, võrdlus keskajaga. Uued ilmalikud laulužanrid: madrigal, ballata. Francesco Landino. Madalmaade koolkond, selle tähtsus polüfoonilise muusika arengus. Tähtsamad esindajad. Renessansi ajastul kasutatud pillid.

Barokk. Ajastu üldiseloostus, võrdlus renessansiga. Muusika iseloostus, tähtsamad žanrid. Barokkooper. Tuntumad heliloojad maade kaupa.

J.S.Bach. Inventsioonid, prelüüdid, fuugad. Orel- ja orkestriteosed. Vokaalmuusika.

Klassitsism. Ajastu üldiseloostus, võrdlus barokiga. Uued žanrid. Sonaadivorm, sonaaditsükkel. Sümfoonia mõiste ja ülesehitus. Viini klassikaline koolkond.

J.Haydn. Klaverilooming. Sümfooniline looming. Instrumentaalkontsert.

W.A.Mozart. Klaverilooming. Sümfooniline looming. Ülevaade ooperiloomingust. "Reekviem".

L.van Beethoven. Helikeele erinevus võrreldes Haydni ja Mozarti loominguga. Klaverilooming. Sümfooniline looming.

VI õppeaasta

Romantism. Romantismi põhijooned kõikides kunstiliikides. F.Schubert. F.Chopin. /R. Schumann, F.Liszt, H.Berlioz. jt /

Põhjamaade rahvusromantism. E.Grieg, J.Sibelius, /H.Alfen, C.Nielsen. /

Vene romantikud. M.Glinka tähtsus Vene klassikalise muusika rajajana.

"Võimas Rühm". A.Borodin, M.Mussorgski, N.Rimski-Korsakov.

P.Tšaikovski. Klaveriteosed. Sümfooniline looming. Balletimuusika. / S.Rahmaninov, A.Skrjabin. /

20.saj. uued suunad muusikas. Hilisromantism. G.Mahler, R.Strauss.

Impressionism, ekspressionism. C.Debussy, M.Ravel, A.Schönberg.

Neoklassitsism. C.Orff, I.Stravinski.

20.saj. esimese poole muusika USA-s, Venemaal. G.Gershwin, S.Prokofjev, D.Šostakovitš.

20.saj. teise poole muusika. Avangardism, minimalism, postmodernism. J.Cage, P.Boulez, P.Glass, S.Reich, A.Schnittke jt.

VII klass

Sissejuhatav teema Eesti muusikasse. Eesti professionaalset muusikakultuuri mõjutanud tegurid. Vanem ja uuem rahvalaul.

Eesti rahvuslik ärkamisaeg 19.saj. II poolel. Laulu- ja mänguseltsid, nende osatähtsus koorilaulu arengus. J.W.Jannseni tegevus. Esimesed üldlaulupeod.

Rahvusliku heliloomingu rajajad. A.Kunileid, A.Thomson, Fr.Saebelman, K.A.Hermann.

Esimesed professionaalsed heliloojad. J.Kappel, M.Härma, K.Türnp.

Aleksander Läte. Tähtsus sümfoonilise muusika arengus. Muusikaline tegevus.

Rudolf Tobias. Artur Kapp. Esimesed kompositsioonilase eriharidusega heliloojad. Tähtsus sümfoonilise muusika arengus. Esimesed oratooriumid.

Mart Saar. Cyrillus Kreek. Rahvusliku koorilaulu areng. Rahvaviiside arendusvõtted. M.Saare klaveripalad ja soololaalud. Vaimulikud rahvaviisid C.Kreegi loomingus. "Eesti reekviem".

Ülevaade eesti ooperist ja balletist. E.Aav, E.Tubin jt.

Heino Eller. Põhjamaise helikeele taotlused instrumentaalmuusikas.

Veljo Tormis. Rahvamuusika kasutamine muusikas. Folkloorne ja mittefolkloorne koorilooming.

Uute muusikaväljendusvahendite areng 20.saj. II poole muusikas. E.Tamberg, J.Rääts, L.Sumera, R.Kangro, E.-S.Tüür, U.Sisask jt.

Arvo Pärt. Erinevad stiilid loomingu (neoklassitsism, avangardism, minimalism).

Noored Eesti heliloojad. H.Tulve, M.-M.Lill, T.Kõrvits, T.Steiner, T.Kozlova jt.

KOOSMÄNGU AINEKAVA

(KLAHVPIILLID, KEELPIILLID, PUHKPIILLID, LÖÖKPIILLID, RAHVAPIILLID, SAATEKLASS, SAATE KUJUNDAMINE, LAUL, ANSAMBLID, ORKESTRID)

Õppima asumise eeltingimused:

Maht tundides: 1 tund nädalas

Õppetöö eesmärk:

- arendab õpilase silmaringi;
- saab kasutada kõike põhipillitundides õpitut;
- aitab kaasa erialalisele arengule;
- pakub õpilastele rõõmu koosmusitseerimisest;
- ühiste huvidega eakaaslastega koos tegutsemine annab hea impulsi pilliõppimiseks;
- annab kogemuse osaleda muusikalises meeskonnatöös;
- arendab õpilaste muusikalist kuulmist, rütmitaju, rütmitunnetust;
- koosmäng aitab arendada dünaamikat, häälestust ja rütmilist koospüsimist ;
- arendab tähelepanu jagamist – oma partiid mängides tuleb samaaegselt kuulata ka teisi;
- õpilase loovuse ja improvisatsioonioskuse arendamine;
- aitab kasvatada tulevase muusikasõpru ja kontserdipublikut;
- lihtsama vormianalüüsi omandamine.

Õppetöö sisu:

Koosmäng üht või erinevat liiki pillidega;

Noodilugemise oskuse ja stiilitunnetuse arendamine; Repertuaar valitakse vastavalt õpilaste tehnilisele tasemele. Alustatakse lihtsamatest paladest liikudes järjest nõudlikuma kava poole, järgides õpilaste individuaalset ja muusikalist arengut.

Igal õppeaastal mängida 4-5 erineva karakteriga pala, millest vähemalt 2 pala poolaastas esitada kontsertidel.

Õppeaine lõpphindamine

Hindamine toimub 5-pallisüsteemis. Kokkuvõttev hindamine poolaasta lõpus ehk kaks korda õppeaasta jooksul.

LISAAINE AINEKAVA

Lisaaine kuulub valikuliste õppeainete hulka ning selle õppimine sõltub eelkõige õpilase soovist ning kooli võimalustest.

Lisaainena on võimalik õppida kõiki kooli õppekavas nimetatud instrumente ja muusikalisi õppeaineid.

Lisaaine õppimisega saab üldjuhul alustada muusikakooli kolmandal õppeaastal ning jätkata kõikides vanuseastmetes kuni muusikakooli lõpetamiseni.

Maht tundides on 1 tund nädalas.

Õppetöö eesmärgid

- Laiendab muusikalist silmaringi ning süvendab huvi muusika vastu;
- arendab noodilugemisoskust ning oma muusikalisi võimeid;
- saab esinemiskogemusi